

bijvoorbeeld nogal populair." Vandaar dat Jacques Derrida, de beroemde, maar zeer moeilijk leesbare Franse filosoof, al eerder een eredoctoraat kreeg in Pécs.

Dat de eveneens filosofisch ingestelde Varga dit jaar in Pécs een eredoctoraat kreeg is niet toevallig. "Filosofie is een internationaal vak. Ik schrijf over retorica en de problematiek van de literaire genres. Dat zijn filosofisch getinte onderwerpen, die erg geliefd zijn. Daarbij komt natuurlijk dat ik veel in het Hongaars schrijf en dat ik redelijk goed word gelezen in Hongarije."

Vluchteling

In 1987 verzorgde Varga voor het eerst colleges aan de universiteit van Pécs. Drie jaar later bezocht hij de universiteit nogmaals, dit keer met een delegatie van de VU. "Er is toen een uitwisselingsverdrag gesloten. Sindsdien hebben verschillende faculteiten en diensten van de VU contact met Pécs."

Ondanks zijn regelmatige bezoeken aan de universiteiten van Pécs en Boedapest, denkt Varga er niet aan om terug te keren naar zijn geboorteland. "Ik zou natuurlijk terug kunnen gaan, maar dat is voor niemand echt vanzelfsprekend. Voor mij niet en voor de Hongaren niet. Ik heb hier het grootste deel van mijn leven doorgebracht, ik heb een Nederlands paspoort en als ik naar Hongarije terug zou gaan, zeggen ze 'Wat kom je doen. Al die tijd zat je ver weg en nu het wat beter gaat, wil je zeker weer hier zijn.'"

"Ik ben geen vluchteling meer, maar ik kan niet meer terugkeren. Daarvoor ben ik te veel een buitenstaander geworden. De Hongaarse schrijversbond - als dichter ben ik daar ook lid van - zal mij bijvoorbeeld ook niet snel naar een Nederlandse literaire manifestatie sturen om de Hongaarse schrijvers te vertegenwoordigen. Daarvoor ben ik te veel Nederlander en te weinig Hongaar."

Hij zweeft tussen twee werelden en heeft er vrede mee. "Ik heb hier het grootste deel van

mijn leven doorgebracht. En ik blijf hier." Desondanks blijft Varga zijn gedichten in het Hongaars schrijven. "Op mijn veertiende begon ik met dichten. Dat deed ik in het Hongaars en dat ben ik blijven doen. Het zou mij niet lukken om in een andere taal te dichten. Hongaars is namelijk een heel aparte taal. Als je in het Nederlands zegt 'Ik ga vaak weg', heb je daar in het Hongaars één woord voor. De voorzetsels en toevoegsels zitten aan het werkwoord vast. Dat biedt de mogelijkheid om hele vreemde woordcombinaties te vormen. Ik maak daar graag gebruik van." Nadat een paar bundels noodgedwongen buiten Hongarije verschenen, wordt Varga's poëzie sinds 1991 weer in zijn geboorteland gelezen. Ook zijn jongste wetenschappelijke werken over 'woord en beeld' zijn in Hongarije opgemerkt. Varga gaat er waarschijnlijk volgend jaar een collegereeks over geven voor promovendi in Pécs. "Het is heel vreemd met dit soort onderwerpen. Je denkt jaren dat je de enige bent die ermee bezig is en plotseling is het dan mode. In 1982 zei ik voor het eerst tegen mensen in de faculteit dat het mij was opgevallen dat het onderscheid tussen literatuur en schilderkunst vroeger minder groot was. Schrijvers en schilders zaten vroeger erg op een lijn. Ik vroeg mij af waarom dat was veranderd. Toen besloten we daarover eens een college te geven."

Het college groeide uit tot een bijvak en later tot een volledige studie. "Onlangs hebben we het eerste lustrum van Woord & Beeld aan de VU gevierd. Inmiddels zijn er over de hele wereld 'word and image studies'. Heel raar. Alsof het in de lucht hing. Het is nu dermate in de mode dat ik er zo langzamerhand genoeg van heb. Als er honderden mensen mee bezig zijn, is het niet leuk meer."

Retorica

Varga weet waar hij over praat, want het is hem eerder overkomen. "In 1965 gaf ik een